

The Impact of Eliminating Tariffs on Thai Clothing Imports to Japan under the Japan and Thailand Economic Partnership Agreement (JTEPA)¹

Natcha Suasangunsak*

Bureau of Policy and Strategy, Ministry of Public Health

Abstract

This paper will analyze the effect of the clothing exportation increase from Thailand to Japan, and the textile (fabric) exportation from Thailand to Vietnam after eliminating tariffs on importing clothing from Thailand to Japan under the Japan-Thailand Economic Partnership Agreement (JTEPA). Impacts of the study consist of (1) demand for primary inputs, which are labor and capital, and intermediate inputs, (2) outputs in the textile and clothing industries, and (3) the economic system. According to the textile and clothing industry, the production structure has links to other industries which the researcher resolved within the Computable General Equilibrium (CGE). Moreover, there are no CGE studies about Bilateral Free Trade Agreements in Thailand; therefore, it is suitable for employing the CGE method with this topic.

The results showed that eliminating the textile and clothing tariffs influenced the increase in textile and clothing exports that caused capital and labor increases particularly in these industries (e.g., upstream, midstream, downstream (clothing sector), agriculture-related textile and clothing sectors, and electricity). However, the service sector experienced the most decreases in output, labor and capital demand. Nevertheless, textile and clothing exports increased which led to increases in the rental rate but decreases in the wage rate. As a result, the average price Index increased. The macroeconomic results found that the real gross domestic product increased. Moreover, total exports and imports increased so the balance of trade and the surplus in trade balance increased.

Keywords: bilateral free trade agreement, CGE model, Japan-Thailand economic partnership agreement, eliminating tariffs importing, textile and clothing industry.

* Corresponding author e-mail: natcha_sua@hotmail.com

¹ This paper was modified from the Impact of Eliminating Tariffs on Thai Clothing imports to Japan under Japan and Thailand Economic Partnership Agreement (JTEPA) by Natcha Suasungusak (2011).

ผลกระทบที่เกิดจากการยกเลิกกำแพงภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่ม จากประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่น (JTEPA)²

ณัฐมา เสือสงวนศักดิ์

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการส่งออกที่เพิ่มขึ้น ทั้งสินค้าเครื่องนุ่งห่มจากประเทศไทยไปยังญี่ปุ่น และสิ่งทอ (ผ้าผืน) จากประเทศไทยไปยังเวียดนาม หลังจากการยกเลิกกำแพงภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่ม จากประเทศไทยไปยังญี่ปุ่นภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่น (JTEPA) ว่าส่งผลอย่างไรต่อ (1) ความต้องการใช้ปัจจัยการผลิตขั้นพื้นฐาน ทั้งปัจจัยทุนและแรงงาน ปัจจัยการผลิตขั้นกลางในอุตสาหกรรมอื่นๆ (2) ผลผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม รวมถึง (3) ผลกระทบในวงกว้างของระบบเศรษฐกิจ ทั้งนี้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม มีโครงสร้างการผลิตเชื่อมโยงในหลายอุตสาหกรรม จึงสามารถวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป ประกอบกับไม่มีงานศึกษาใดที่ศึกษาเกี่ยวกับเขตการค้าเสรีระดับทวิภาคี โดยใช้แบบจำลองดังกล่าว

จากผลการศึกษาพบว่า หากการยกเลิกกำแพงภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่ม ภายใต้ข้อตกลง JTEPA ทำให้ส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ปริมาณการผลิต ความต้องการใช้ปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้สาขาการผลิตที่ได้รับประโยชน์คือ สาขาอุตสาหกรรมต้นน้ำ สาขาอุตสาหกรรมกลางน้ำ สาขาเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และสาขาการผลิตเครื่องแต่งกาย รวมถึงสาขาการผลิตไฟฟ้า ส่วนสาขาการบริการมีปริมาณผลผลิต ความต้องการใช้ปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุนลดลงมากที่สุด อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ส่งผลให้ผลตอบแทนปัจจัยทุนเพิ่มขึ้น แต่ผลตอบแทนปัจจัยแรงงานลดลง ดัชนีราคาสินค้าเฉลี่ยจึงเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงพบว่า เมื่อส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้น ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงเพิ่มขึ้น ส่วนภาคการค้าระหว่างประเทศพบว่า จากการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้มีการส่งออกโดยรวมและการนำเข้าโดยรวมเพิ่มขึ้น ทำให้มีดุลการค้าเกินดุลเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: การตกลงการค้าระหว่างประเทศแบบทวิภาคี คำนวณดุลยภาพทั่วไป ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น การลดภาษีนำเข้า อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

² ดัดแปลงจาก วิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบที่เกิดจากการยกเลิกกำแพงภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่มจากประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่น (JTEPA) ของ นางสาวณัฐมา เสือสงวนศักดิ์ (2554)

1. หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มนอกจากเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิต 1 ในปัจจัย 4 แล้วยังเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญต่อประเทศไทย เนื่องจากมีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ คือ การสร้างผลผลิต การจ้างงานและการส่งออก โดยจะพบว่าในปี พ.ศ.2553 อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมของประเทศ ส่วนด้านการจ้างงานพบว่าเป็นสาขาการผลิตที่มีการจ้างงานสูง โดยมีสัดส่วนการจ้างงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอฯ ต่อภาคอุตสาหกรรมทั้งหมดร้อยละ 19.5 และในด้านการส่งออกพบว่าในปี พ.ศ.2553 มีสัดส่วนการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของประเทศ (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ, 2554, น. 8)

เมื่อพิจารณาตลาดส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่สำคัญของประเทศไทยพบว่า ประเทศญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มอันดับที่ 2 รองจากสหรัฐอเมริกา และถือว่าเป็นตลาดใหม่ของไทย เพราะปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นเริ่มมีนโยบายลดการพึ่งพาสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจากประเทศจีน เพื่อลดความเสี่ยงจากค่าแรงของจีนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงพยายามที่จะกระจายการนำเข้าสินค้าจากประเทศในกลุ่มอาเซียนมากขึ้นโดยเฉพาะประเทศไทยและเวียดนาม (มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2552, น. 195-196)

ในขณะเดียวกันเมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2550 ประเทศไทยและญี่ปุ่นได้มีการลงนามร่วมกันในความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA) (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2551) ซึ่งสิทธิพิเศษที่สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจะได้รับนั้น คือการยกเลิกภาษีระหว่างกัน

โดยทันที ดังนั้นภาษีสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จะลดลงเป็นร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ (กระทรวงการต่างประเทศ, 2549, น. 9) ซึ่งพบว่าหลังจากประเทศญี่ปุ่นยกเลิกภาษีนำเข้าใน ปี พ.ศ. 2550 ไทยมีแนวโน้มการส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น (United Nations Commodity Trade Statistics Database, 2011)

นอกจากสิทธิพิเศษทางภาษี ที่ส่งผลให้ส่งออกเครื่องนุ่งห่มจากประเทศไทยไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นแล้ว ทางมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2552, น. 200) ได้มีข้อสังเกตว่า แนวทางที่จะเพิ่มการส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปยังประเทศญี่ปุ่น นอกจากการพัฒนาคุณภาพของผ้าและการเพิ่มความหลากหลายของผ้าให้มากขึ้นแล้ว การจ้างประเทศที่มีค่าแรงถูกกว่า เช่น ประเทศเวียดนาม ดัดเย็บแล้วส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถขยายการส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปยังญี่ปุ่นได้ และเมื่อพิจารณาการส่งออกผ้าผืนจากประเทศไทยไปยังเวียดนามตั้งแต่มีการลงนามข้อตกลง JTEPA นั้นพบว่าผ้าผืนมีแนวโน้มส่งออกเพิ่มขึ้น (United Nations Commodity Trade Statistics Database, 2011) ซึ่งขณะนี้เวียดนามเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 ของประเทศไทย (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ, 2554, น. 46) ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าข้อตกลง JTEPA อาจส่งผลให้ประเทศไทยส่งออกผ้าผืนไปยังประเทศเวียดนามมากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการวิเคราะห์ว่า การยกเลิกภาษีเครื่องนุ่งห่ม ภายใต้ข้อตกลง JTEPA ที่ทำให้ประเทศไทย ส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปยังประเทศญี่ปุ่นและสิ่งทอไปยังเวียดนามเพิ่มขึ้น จะส่งผลอย่างไรต่อการผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ปัจจัยทุนและแรงงาน ปัจจัยการผลิตชั้นกลางในอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการผลิต รวมไปถึงระบบเศรษฐกิจโดยรวม ศึกษาโดยใช้แบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป

(Computable General Equilibrium) เนื่องจากอุตสาหกรรมสิ่งทอฯ เป็นอุตสาหกรรมที่ครบวงจร (ตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำโดยเริ่มต้นจากกระบวนการผลิตสิ่งทอ ไปจนถึงอุตสาหกรรมปลายน้ำ นั่นคือ การผลิตเครื่องนุ่งห่ม) ประกอบกับแตกต่างจากงานศึกษาอื่นๆ เนื่องจากไม่มีงานศึกษาใดที่ศึกษาเกี่ยวกับเขตการค้าเสรีระดับทวิภาคีโดยใช้แบบจำลองดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาว่าหลังจากที่ประเทศญี่ปุ่นมีการยกเลิกกำแพงภาษีนำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจากประเทศไทย ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่น (JTEPA) เมื่อการส่งออกเครื่องนุ่งห่ม (เครื่องแต่งกาย) จากประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น และสิ่งทอ (ผ้าผืน) จากประเทศไทยไปยังประเทศเวียดนามเพิ่มขึ้น จะส่งผลกระทบต่อตัวแปรเหล่านั้นอย่างไรบ้าง

- ผลผลิตของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
- ความต้องการปัจจัยทุนและแรงงานในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
- ตัวแปรทางเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

3. วิธีการศึกษา

แบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป เป็นแบบจำลองประเภทหนึ่งในกลุ่มของแบบจำลองที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจหรือที่เรียกว่า แบบจำลองเศรษฐกิจรายสาขา (Multisectoral Model) โดยแบบจำลองเศรษฐกิจรายสาขานี้สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทหลักคือ แบบจำลองปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input – Output Model: I-O Model) แบบจำลองบัญชีทางสังคม (Social Accounting Matrix: SAM Model) และแบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป

(Computable General Equilibrium Model: CGE Model) ซึ่งข้อดีของแบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไปคือ สามารถแยกวิเคราะห์ผลกระทบด้านราคาและปริมาณออกจากกันได้ แต่แบบจำลองอีก 2 ประเภทที่เหลือไม่สามารถแยกวิเคราะห์ผลกระทบด้านราคาและปริมาณออกจากกันได้ (สายพิน, 2553)

แบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป สร้างขึ้นจากแนวความคิดทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่พยายามอธิบายพฤติกรรมของหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ ในการตัดสินใจผลิต รวมถึงการบริโภคสินค้า เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุด ภายใต้เงื่อนไขความจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่ ดังนั้น หากหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ทำการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลแล้ว ภาวะดุลยภาพทั่วไปในระบบเศรษฐกิจหนึ่งๆ จะเกิดขึ้นเมื่อปริมาณการผลิตสินค้าชนิดต่างๆ มีค่าเท่ากับปริมาณความต้องการสินค้าเหล่านั้น

ทั้งนี้ การผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมีความสัมพันธ์กับการผลิตอุตสาหกรรมในหลายๆ อุตสาหกรรม การจ้างงาน รวมถึงส่วนอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจด้วย ดังนั้น เพื่อให้การวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นไปอย่างมีระบบ การศึกษานี้จึงใช้แบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป (Computable General Equilibrium: CGE) เป็นเครื่องมือในการศึกษาแบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไปนี้อาศัยโครงสร้างทางทฤษฎีของแบบจำลอง THAITRADE (Cintakulchai, 1997) และ NARAI1 (สำนักงานเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม, 2547) ซึ่งมีโครงสร้างทางทฤษฎีที่พัฒนามาจากแบบจำลอง ORANI (Dixon, Parmenter, Sutton, & Vincent, 1982) โดยสามารถแบ่งโครงสร้างแบบจำลองออกเป็น 7 กลุ่มดังนี้

1. สมการพฤติกรรมของผู้ผลิต

โครงสร้างการผลิตเป็นโครงสร้างที่อธิบายพฤติกรรมของผู้ผลิต ในการตัดสินใจเลือกใช้ปัจจัยการผลิตชนิดต่างๆ เพื่อให้เสียต้นทุนการผลิตที่ต่ำที่สุด โดยปัจจัยการผลิตประกอบไปด้วยปัจจัยขั้นพื้นฐาน (Primary Inputs) ปัจจัยขั้นกลาง (Intermediate Inputs) ซึ่งปัจจัยขั้นกลางเป็นปัจจัยการผลิตที่ได้มาจากการผลิตภายในประเทศและจากการนำเข้า

2. สมการความต้องการบริโภคขั้นสุดท้าย

ประกอบด้วย ความต้องการเพื่อการลงทุน ความต้องการเพื่อการบริโภคของครัวเรือน ความต้องการเพื่อการส่งออก ความต้องการเพื่อการบริโภคของรัฐบาล และความต้องการเพื่อเป็นสินค้าคงเหลือ ซึ่งความต้องการบริโภคสินค้าในแต่ละหน่วยเศรษฐกิจถูกกำหนดจากการตัดสินใจเลือกบริโภคสินค้าเพื่อให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุด ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดหรือเพื่อให้มีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

3. สมการความต้องการสินค้านำเข้าจากประเทศคู่ค้า

กำหนดให้ประเทศไทยมีความต้องการนำเข้าสินค้าจากประเทศญี่ปุ่นและประเทศอื่นๆ โดยให้มีความต้องการนำเข้าที่ต่ำที่สุด

4. สมการเงื่อนไขกำไรปกติของกิจกรรมต่างๆ

ประกอบด้วย เงื่อนไขกำไรปกติในการผลิตสินค้า เงื่อนไขกำไรปกติของการส่งออก และเงื่อนไขกำไรปกติของการนำเข้า โดยกำหนดให้ตลาดสินค้าเป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ซึ่งสมมติฐานนี้สามารถอธิบายถึงภาวะดุลยภาพของการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการขายสินค้าได้ว่าผู้ผลิตและผู้ประกอบการต่างๆ จะมีรายรับเท่ากับรายจ่าย หรือได้รับกำไรปกติ (Normal Profit)

5. สมการเงื่อนไขดุลยภาพของตลาดสินค้าและตลาดปัจจัยการผลิต

ประกอบด้วย เงื่อนไขดุลยภาพของตลาดสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ เงื่อนไขดุลยภาพของตลาดสินค้านำเข้า และเงื่อนไขดุลยภาพของตลาดปัจจัยการผลิต ซึ่งกำหนดให้ตลาดต่างๆ มีอุปสงค์เท่ากับอุปทาน

6. สมการการกำหนดราคาสินค้าและราคาสินค้าเฉลี่ย

เป็นสมการที่แสดงถึงความเชื่อมโยงทางด้านราคาระหว่างราคาผู้ซื้อสินค้ากับราคาผู้ผลิตสินค้าในแต่ละแหล่ง

7. สมการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ประกอบด้วย

- รายได้และรายจ่ายของครัวเรือน ภาคครัวเรือนมีรายได้จากการเป็นเจ้าของปัจจัยแรงงานและทุน เมื่อหักรายจ่ายบางส่วนเพื่อจ่ายภาษีเงินได้บุคคลแล้วจะเหลือเป็นรายได้สุทธิที่สามารถนำมาใช้จ่ายได้ (Disposable Income) ส่วนรายได้สุทธิสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือค่าใช้จ่ายในการบริโภคและการออม

- รายได้และรายจ่ายของรัฐบาล กำหนดให้รัฐบาลมีรายได้จากการเก็บภาษี 4 ประเภท คือ ภาษีเงินได้บุคคล ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีนำเข้า และภาษีทางอ้อม เมื่อรัฐบาลได้รับรายได้แล้วจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ เพื่อการบริโภคและเพื่อการออม

- ดุลการค้า มีค่าเท่ากับมูลค่าการส่งออกลบด้วยมูลค่าการนำเข้า

- ดุลการชำระเงิน เกิดจากดุลการค้ารวมกับเงินทุนไหลเข้าสุทธิ

- ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เป็นผลรวมของค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคภาครัฐบาล และมูลค่าการส่งออกสุทธิ

- ดัชนีราคาต่างๆ เช่น ดัชนีราคาสินค้าเฉลี่ย ค่าจ้างที่แท้จริง ผลตอบแทนปัจจัยทุนที่แท้จริง ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง ทั้งนี้สามารถศึกษารายละเอียดของสมการเพิ่มเติมได้จาก ณัฐภา (บทที่ 4, 2554)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษานี้จะอยู่ในรูปของ อัตราการเปลี่ยนแปลง (Percentage change form) แสดงด้วยตัวอักษรแบบตัวพิมพ์เล็ก เช่น x , y เป็นต้น และตัวอักษรแบบตัวพิมพ์ใหญ่ “X” จะแสดงถึงค่าจริงของตัวแปรนั้น ทั้งนี้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ข้อมูลจากตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต ปี พ.ศ. 2548 จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยแบ่งสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องออกเป็น 12 สาขาการผลิต ได้แก่ 1 เกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (ได้แก่ การปลูกปอแก้ว ปอกระเจา (012) การเพาะปลูกพืชเส้นใย (013) และการเลี้ยงไหม (023)) 2 เกษตรอื่นๆ (001-011, 014-022, 024-029) 3 เหมืองแร่ (030-041) 4 อุตสาหกรรมต้นน้ำ (ได้แก่ การปั่นด้าย (067)) 5 อุตสาหกรรมกลางน้ำ (ได้แก่ การทอผ้า (068) การฟอก การพิมพ์ การย้อม (069) การผลิตสิ่งทอสิ่งถักสำเร็จรูป (070) การผลิตสิ่งถัก (071)) 6 การผลิตเครื่องแต่งกาย (072) 7 อุตสาหกรรมสิ่งทออื่นๆ (ได้แก่ การผลิตพรมและเครื่องปูลาด (073) และอุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เชือก (074)) 8 อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงต่างๆ (ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี (086) การผลิตผลิตภัณฑ์ทางเคมีอื่นๆ (092) น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ (093)) 9 อุตสาหกรรมอื่นๆ (042-066, 075-085, 087-091, 094-134) 10 การผลิตไฟฟ้า (135) 11 การค้าส่งและการค้าปลีก (145, 146) และ 12 บริการอื่นๆ (136-144, 147-180) ส่วนข้อมูลค่าความยืดหยุ่นซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของ

ผู้ผลิตและผู้บริโภคในกลุ่มสมการต่างๆ มาจากการรวบรวมข้อมูลของงานศึกษาที่ผ่านมา (บทที่ 5, ณัฐภา, 2554)

จากวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น สามารถจำลองสถานการณ์ได้ดังนี้

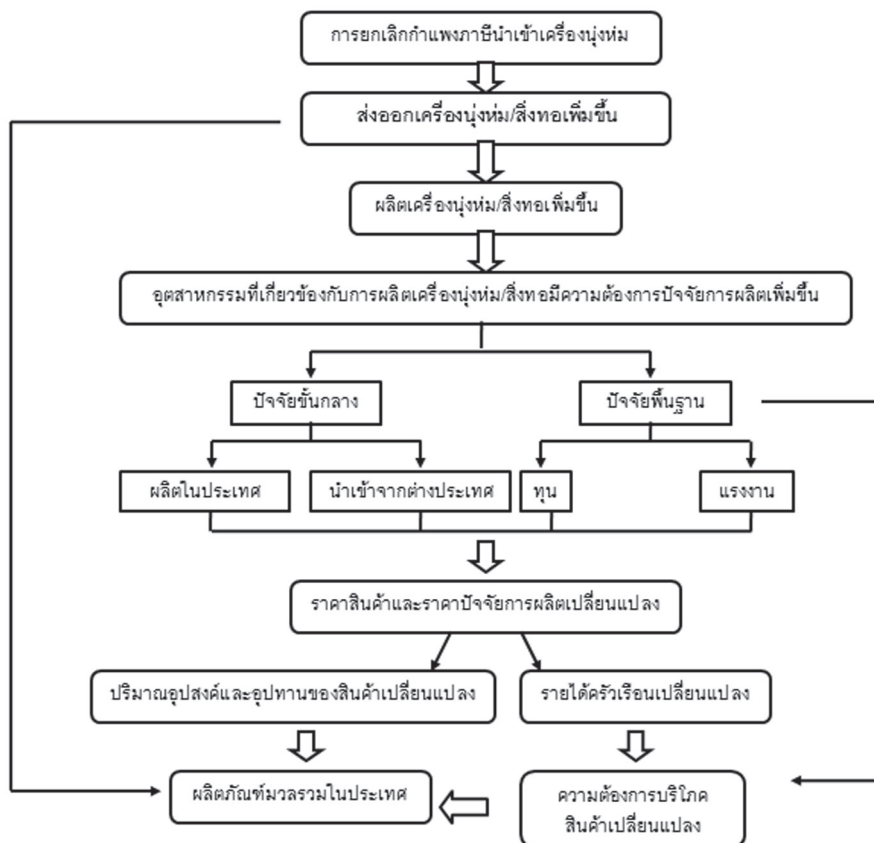
วิเคราะห์ผลกระทบทางตรงเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์จากการยกเลิกอัตราภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่มจากประเทศญี่ปุ่นภายหลังที่มีข้อตกลง JTEPA นั่นคือ การวิเคราะห์ผลกระทบจากการส่งออกสินค้าเครื่องนุ่งห่ม (เครื่องแต่งกาย) ไปยังประเทศญี่ปุ่นที่เพิ่มขึ้น ซึ่งพบว่าหลังจากที่มีการยกเลิกภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่ม ในปี พ.ศ. 2550 ประเทศไทยมีมูลค่าส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปยังประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นจาก 184 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2550 เป็น 214 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2551 หรือเติบโตร้อยละ 16.17 และในปี พ.ศ. 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 228 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเติบโตร้อยละ 6.56 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2551 และปี พ.ศ. 2553 มีมูลค่าส่งออกเครื่องนุ่งห่ม 254 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นอัตราเติบโตเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2552 ร้อยละ 11.42 การจำลองสถานการณ์จึงกำหนดให้การส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปยังประเทศญี่ปุ่น มีอัตราเติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ 11.36 แต่เนื่องจาก มีผู้ประกอบการใช้สิทธิประโยชน์ในการส่งออกเครื่องนุ่งห่ม ร้อยละ 65.49 ดังนั้นความต้องการส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปยังประเทศญี่ปุ่นที่แท้จริงจะมีอัตราเติบโตร้อยละ 7.44

พร้อมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบทางอ้อมที่อาจเกิดขึ้นหลังจากได้รับสิทธิประโยชน์จากการยกเลิกอัตราภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่มจากญี่ปุ่น ซึ่งพบว่าภายหลังจากที่มีข้อตกลง JTEPA ประเทศไทยมีแนวโน้มส่งออกสิ่งทอไปยังประเทศเวียดนามมากขึ้น คิดเป็นอัตราเติบโตในระหว่างปี พ.ศ. 2551 - 2553 ร้อยละ 19.99 และ 38.98 ตามลำดับ ซึ่งทำให้การส่งออกสิ่งทอทั้งหมดเติบโตในสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 1.27 และ

ถ้าสมมติให้ประเทศเวียดนามใช้สิ่งทอที่นำเข้าจากไทย ร้อยละ 100 ผลิตเครื่องนุ่งห่มเพื่อส่งออกไปยังญี่ปุ่น (เนื่องจากไม่มีข้อมูลสัดส่วนการใช้สิ่งทอที่นำเข้าจาก ประเทศไทยเพื่อผลิตเครื่องนุ่งห่มในเวียดนามและส่งออกไปยังญี่ปุ่นได้ ซึ่งในที่นี้กำหนดให้สิ่งทอคือสาขา อุตสาหกรรมกลางน้ำ (ได้แก่ การทอผ้า การฟอก การพิมพ์ การย้อม การผลิตสิ่งทอสิ่งถักสำเร็จรูป การผลิตสิ่งถัก)) ดังนั้นความต้องการส่งออกสิ่งทอไปยัง ประเทศเวียดนามเพิ่มขึ้นซึ่งทำให้การส่งออกสิ่งทอ ทั้งหมดเติบโตในสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 1.27

4. ผลการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้างต้น ทำให้แบ่งการพิจารณาผลการศึกษาเป็น 3 ส่วน คือ ผลผลิตของสาขาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม ความต้องการปัจจัยทุนและปัจจัย แรงงานในสาขาการผลิตดังกล่าวข้างต้น และตัวแปร ทางเศรษฐกิจโดยรวม สามารถแสดงความสัมพันธ์ของ ผลกระทบต่อตัวแปรต่างๆ ได้ดังภาพที่ 1

Picture 1 The effect of textile and clothing export increased after getting benefits from eliminating tariffs on Thai clothing imports to Japan

1. ผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตในสาขาการผลิตต่างๆ

Table 1 The percentage change of output in each manufacturing sector when clothing export increases 7.44% and textile export increases 1.27%

หน่วย: ร้อยละ

ตัวแปร	ความหมาย	อัตราเปลี่ยนแปลง
x_{slk}	ปริมาณผลผลิตในสาขาเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	0.203593
x_{ups}	ปริมาณผลผลิตในสาขาอุตสาหกรรมต้นน้ำ	0.349194
x_{mid}	ปริมาณผลผลิตในสาขาอุตสาหกรรมกลางน้ำ	0.513692
x_{gar}	ปริมาณผลผลิตในสาขาการผลิตเครื่องแต่งกาย	0.12377

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป

เมื่อเครื่องนุ่งห่ม (เครื่องแต่งกาย) และ อุตสาหกรรมกลางน้ำ (สิ่งทอ/ผ้าผืน) ส่งออก เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.44 และ 1.27 ตามลำดับ พบว่า สาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่มมีผลผลิตเพิ่มขึ้น กล่าวคือ สาขาเครื่อง แต่งกาย (x_{gar}) มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.12377 สาขาอุตสาหกรรมกลางน้ำ (x_{mid}) มี ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.513692 ซึ่งมีปริมาณ เพิ่มขึ้นมากกว่าสาขาเครื่องแต่งกาย เพราะนอกจาก ถูกใช้เป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลางในการผลิตเครื่องแต่ง กายแล้ว ยังถูกกำหนดให้ส่งออกอุตสาหกรรมกลาง

น้ำ/สิ่งทอ (ผ้าผืน) ไปยังประเทศเวียดนามเพิ่มขึ้น ดังการจำลองสถานการณ์ที่ตั้งไว้ ส่วนอุตสาหกรรม ต้นน้ำ (การปั่นด้าย) (x_{ups}) พบว่ามีปริมาณผลผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.349194 เนื่องจากเป็นปัจจัยการ ผลิตขั้นกลางในอุตสาหกรรมกลางน้ำ นอกจากนั้น ผลผลิตของสาขาเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่มถูกนำไปเป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลาง ในอุตสาหกรรมต้นน้ำเช่นกัน ดังนั้นปริมาณผลผลิต ของเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (x_{slk}) จึงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.203593

2. ผลกระทบต่อความต้องการปัจจัยทุนและปัจจัยแรงงาน

Table 2 The percentage change of demand for labor and capital when clothing export increases 7.44% and textile export increases 1.27%

หน่วย: ร้อยละ

ตัวแปร	ความหมาย	อัตราเปลี่ยนแปลง
k_{slk}	ความต้องการปัจจัยทุนในสาขาเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	0.203229
k_{ups}	ความต้องการปัจจัยทุนในสาขาอุตสาหกรรมต้นน้ำ	0.348401
k_{mid}	ความต้องการปัจจัยทุนในสาขาอุตสาหกรรมกลางน้ำ	0.512759
k_{gar}	ความต้องการปัจจัยทุนในสาขาการผลิตเครื่องแต่งกาย	0.122706
l_{slk}	ความต้องการแรงงานในสาขาเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	0.205753
l_{ups}	ความต้องการแรงงานในสาขาอุตสาหกรรมต้นน้ำ	0.350825
l_{mid}	ความต้องการแรงงานในสาขาอุตสาหกรรมกลางน้ำ	0.515435
l_{gar}	ความต้องการแรงงานในสาขาการผลิตเครื่องแต่งกาย	0.125786

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป

จากผลการศึกษาพบว่าเมื่อกำหนดให้ส่งออกเครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.44 และสิ่งทอเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.27 ส่งผลให้อุตสาหกรรมในสาขาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มต้องการปัจจัยทุนและแรงงานเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ สาขาอุตสาหกรรมกลางน้ำ (การทอผ้า การฟอก การพิมพ์ การย้อม การผลิตสิ่งทอ สิ่งถักสำเร็จรูป) ต้องการปัจจัยทุนและแรงงานเพิ่มขึ้นสูงสุด โดยต้องการปัจจัยทุน (k_{mid}) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.512759 และปัจจัยแรงงาน (l_{mid}) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.515435 เนื่องจากสาขานี้มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุดจากการกำหนดให้มีความต้องการส่ง

ออกในสินค้าสิ่งทอ (ผ้าผืน) เพิ่มขึ้นประกอบกับสาขานี้ยังเป็นปัจจัยขั้นกลางในการผลิตสาขาเครื่องแต่งกาย

ส่วนสาขาอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย ต้องการปัจจัยทุน (k_{gar}) และแรงงาน (l_{gar}) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.122706 และ 0.125786 ตามลำดับ ขณะที่สาขาอุตสาหกรรมต้นน้ำ (การปั่นด้าย) พบว่า ต้องการปัจจัยทุน (k_{ups}) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.348401 และแรงงาน (l_{ups}) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.350825 สำหรับสาขาเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม พบว่า มีความต้องการปัจจัยทุน (k_{slk}) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.203229 และปัจจัยแรงงาน (l_{slk}) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.205753

3. ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม

Table 3 The percentage change of other factor when clothing export increases 7.44% and textile export increases 1.27%

หน่วย: ร้อยละ

ตัวแปร	ความหมาย	อัตราเปลี่ยนแปลง
pid	ดัชนีราคาสินค้าเฉลี่ย	0.00015
w	อัตราผลตอบแทนปัจจัยแรงงาน	-0.00311
r	อัตราผลตอบแทนปัจจัยทุน	0.001943
w_{REAL}	ค่าจ้างที่แท้จริง	-0.003254
r_{REAL}	ผลตอบแทน (ค่าเช่า) ของปัจจัยทุนที่แท้จริง	0.001794
e	มูลค่าการส่งออกในรูปเงินบาท	0.038969
m	มูลค่าการนำเข้ารวมในรูปของเงินบาท	0.004311
ΔTB	ดุลการค้า (การเปลี่ยนแปลง)	0.034658
gdp	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	0.001514
gdp_{REAL}	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง	0.001365

ที่มา: คำนวณจากแบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป

พิจารณาผลกระทบทางมหภาค เมื่อส่งออกเครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.44 และส่งออกอุตสาหกรรมกลางน้ำเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.27 พบว่า ดัชนีราคาสินค้าเฉลี่ย (pid) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.00015 เนื่องจากผลตอบแทนปัจจัยทุน (r) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.001943 ดังนั้นต้นทุนการผลิตสินค้าต่าง ๆ จึงเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าผลตอบแทนปัจจัยแรงงานจะลดลงก็ตาม ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าผลตอบแทนปัจจัยแรงงาน (w) ลดลงร้อยละ 0.00311 และจากดัชนีราคาสินค้าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลตอบแทนของปัจจัยแรงงาน

ที่แท้จริง (w_{REAL}) ลดลงร้อยละ 0.003254 ส่วนผลตอบแทนของปัจจัยทุนที่แท้จริง (r_{REAL}) พบว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.001794

ภาคการค้าระหว่างประเทศ ในด้านการส่งออกพบว่า เมื่อกำหนดให้มีการส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปยังประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.44 และส่งออกอุตสาหกรรมกลางน้ำ/สิ่งทอ (ผ้าผืน) ไปยังประเทศอื่นๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.27 ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกในรูปค่าเงินบาท (e) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.038969 เช่นเดียวกับการนำเข้าที่พบว่ามูลค่านำเข้าในรูปของเงิน

บาท (m) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.004311 ทั้งนี้มูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นน้อยกว่ามูลค่าส่งออก ดังนั้นจึงมีดุลการค้า (ΔTB) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.034658 สำหรับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (gdp) พบว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.001514 เพราะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคของภาคครัวเรือน ค่าใช้จ่ายในการลงทุน มูลค่าการส่งออกในรูปค่าเงินบาท และมูลค่านำเข้าในรูปของเงินบาทเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาเป็นผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (gdp_{REAL}) พบว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.001365 ทั้งนี้สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก อนุชญา (บทที่ 6, 2554)

5. การอภิปรายผล

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่น (JTEPA) มีจุดประสงค์เพื่อผลักดันความร่วมมือทั้งด้านการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงการจัดทำความตกลงการค้าเสรีในสินค้าหลายๆ ชนิด ในส่วนของสินค้าส่งออกและเครื่องนุ่งห่ม พบว่า ทางประเทศไทยและญี่ปุ่นได้ตกลงจะยกเลิกภาษีระหว่างกันโดยทันที ดังนั้นอัตราภาษีนำเข้าที่ประเทศญี่ปุ่นเรียกเก็บจากไทยจะลดลงเป็น 0 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่าประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เมื่อพิจารณากราฟที่ 1 หลังจากปี พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นปีที่มีการยกเลิกภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่มของประเทศญี่ปุ่นเป็นต้นไปนั้นพบว่า ประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นตลอดมาโดยมีอัตราเติบโตเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551-2555 ถึงร้อยละ 15.23 ซึ่งในปี พ.ศ. 2551 มีมูลค่าส่งออกเครื่องนุ่งห่ม 214.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือมีอัตราเติบโตเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2550 ร้อยละ 16.17 และในปี พ.ศ. 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 228.27 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือมีอัตราเติบโตร้อยละ 6.56

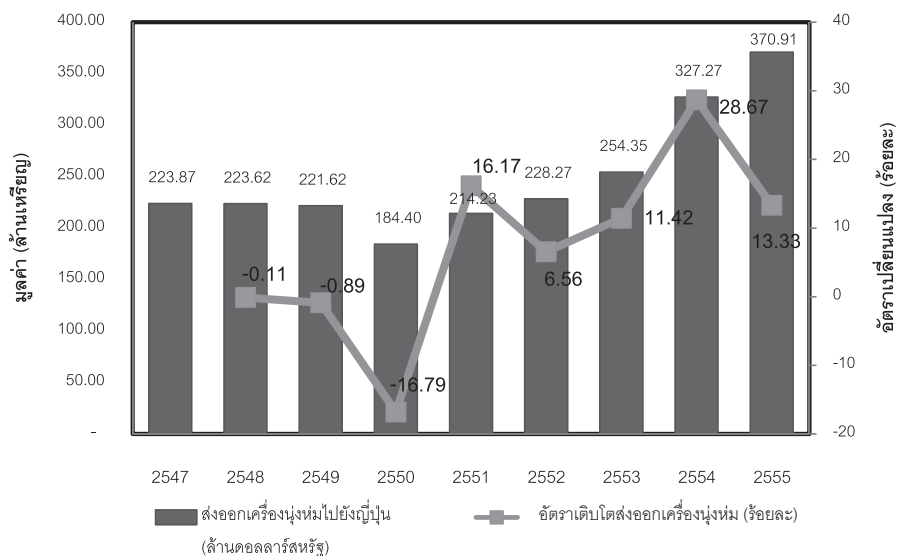
เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2551 และข้อมูลล่าสุดปี พ.ศ. 2555 มีมูลค่าส่งออกเครื่องนุ่งห่มถึง 370.91 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นอัตราเติบโตเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2554 ร้อยละ 13.33

สำหรับการส่งออกสิ่งทอ (ผ้าผืน) จากประเทศไทยไปยังเวียดนาม จากผลศึกษาพบว่าหลังจากที่ข้อตกลง JTEPA มีผลบังคับใช้ การส่งออกสิ่งทอไปยังประเทศเวียดนามมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เมื่อพิจารณากราฟที่ 2 พบว่า ผ้าผืน (สิ่งทอ) มีแนวโน้มส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยในปี พ.ศ. 2550 ที่มีมูลค่าส่งออก 64.16 ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นเป็นมูลค่าถึง 179.78 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2555 และถึงแม้ว่าจะส่งออกลดลงเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2554 ที่มีมูลค่าส่งออก 181.39 ล้านเหรียญสหรัฐ แต่เมื่อคิดเป็นอัตราเติบโตโดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึง 2555 พบว่าเติบโตถึงร้อยละ 23.84

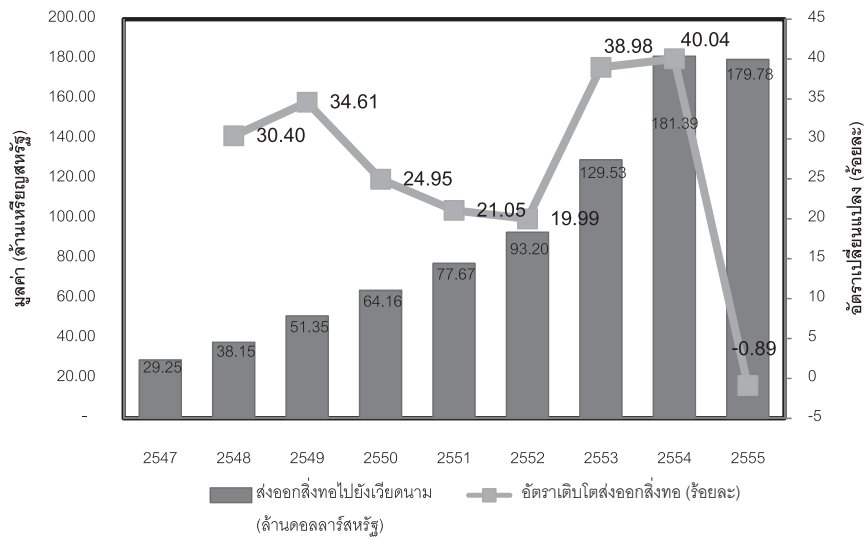
ส่วนผลกระทบที่ส่งมาจากการจ้างงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม หลังจากที่ยกเลิกภาษีนั้นพบว่า มีแนวโน้มการจ้างงานลดลงอย่างต่อเนื่อง พิจารณาจากกราฟที่ 3 ในปี พ.ศ. 2550 มีจำนวนแรงงานทั้งหมด 1,057,290 คน ลดลงเหลือ 1,049,220 คน ในปี พ.ศ. 2551 หรือลดลงร้อยละ 0.7 ส่วนในปี พ.ศ. 2554 (ข้อมูลล่าสุด) พบว่ามีการจ้างแรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเหลือ 1,022,880 คน หรือลดลงร้อยละ 1.7 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2553 ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากอุทกภัยตั้งแต่ช่วงปลายเดือนกรกฎาคม ปี พ.ศ. 2554 ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มปิดตัวลง นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจะต้องเผชิญกับปัญหาในด้านบริหารต้นทุนแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการจ้างงาน ทำให้เกิดการปิดกิจการ และการเลิกจ้างตามมา

ดังนั้น จากข้อมูลข้างต้นจะพบว่า การยกเลิกภาษีสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ภายใต้ความตกลง JTEPA ส่งผลทางตรงและอ้อมให้ประเทศไทยสามารถส่งออกเครื่องนุ่งห่มไปยังญี่ปุ่นและสิ่งทอไปยังเวียดนามเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับผลการศึกษาครั้งนี้ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษายังได้สรุปว่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นของสินค้าทั้ง 2 ชนิด จะส่งผลให้มีการจ้างงานและการใช้จ่ายเงินทุน (เครื่องจักร) ในสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และปัจจัยการผลิตชั้นกลางในอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม รวมไปถึงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศให้เพิ่มขึ้นอีกเช่นกัน ซึ่งในส่วนของการจ้างงานพบว่าแตกต่างจากข้อมูลการจ้างงานที่แท้จริงที่แสดงในกราฟที่ 3 เนื่องจากมีปัจจัยภายนอกหลายปัจจัยเข้ามากระทบ เช่น ภาวะเศรษฐกิจโลก วิกฤติการณ์ทางธรรมชาติ รวมไปถึงการแทรกแซงของรัฐบาล

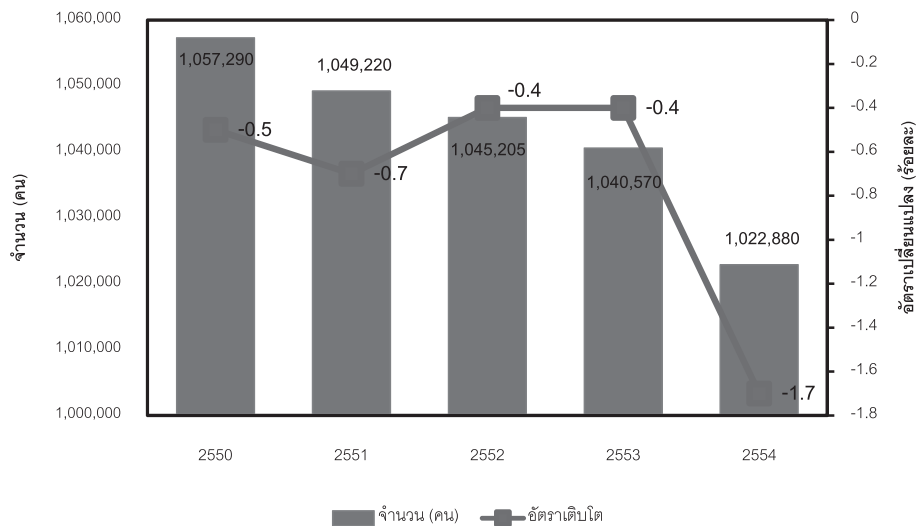
ทั้งนี้ ความตกลง JTEPA นอกจากจะทำให้ผู้ผลิตส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไปยังประเทศญี่ปุ่นได้มากขึ้นแล้ว ผู้ผลิตยังสามารถนำเข้าวัตถุดิบ/เครื่องจักรจากญี่ปุ่นได้ในราคาที่ถูกลง พร้อมทั้งยังเพิ่มโอกาสในการพัฒนาประสิทธิภาพของแรงงานเครื่องจักร รวมถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ส่วนผู้บริโภคก็สามารถบริโภคสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่นำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นได้อย่างหลากหลายและราคาถูกขึ้น ด้านภาครัฐพบว่า ความตกลง JTEPA จะส่งเสริมให้นักลงทุนญี่ปุ่นมีความมั่นใจเพิ่มการลงทุนและให้ความร่วมมือต่างๆ กับประเทศไทยมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาผลเสีย พบว่า ภาครัฐจะได้รับรายได้จากภาษีศุลกากรลดลง และเกิดการแข่งขันที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีคู่แข่งใหม่ที่มีราคาสินค้าต่ำกว่าเกิดขึ้น ในกรณีที่ประเทศญี่ปุ่นมีความร่วมมือกับประเทศอื่นๆ เช่น เวียดนาม จีน เป็นต้น

Graph 1 Value and percentage change of clothing exportation from Thailand to Japan since 2004-2012

Graph 2 Value and percentage change of textile exportation from Thailand to Vietnam since 2004-2012

Graph 3 Amount and percentage change of labor in clothing industry since 2007-2011 (latest data)

6. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาของผลกระทบที่เกิดจากการยกเลิกกำแพงภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่มจากประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่น (JTEPA) จะพบว่าข้อตกลงทางการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโดยรวม ดังนั้น ประเทศควรต้องมีนโยบายส่งเสริมโดยการพัฒนาในด้านเทคโนโลยี ทรัพยากรมนุษย์ การบริหาร การจัดการ รวมถึงสร้างความเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมภายในประเทศเพื่อยกระดับขีดความสามารถของผู้ผลิตและแรงงานในประเทศภายใต้ภาวะการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นและการขยายตัวของตลาด เป็นต้น

7. ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะทางการศึกษา

งานศึกษาชิ้นนี้มีข้อจำกัดในด้านความทันสมัยของข้อมูลที่นำมาใช้ เช่น ข้อมูลการใช้สิทธิประโยชน์ในการส่งออกเครื่องนุ่งห่มของผู้ประกอบการเป็นข้อมูลในปี พ.ศ. 2552 ข้อมูลตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตเป็นข้อมูลในปี พ.ศ. 2548 และข้อมูลบางอย่างผู้วิจัยไม่สามารถหาได้ เช่น ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของประเทศเวียดนาม ทั้งนี้จากข้อจำกัดดังกล่าวจะส่งผลให้การแปรผลการศึกษาไม่สมบูรณ์และอาจไม่สอดคล้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจที่แท้จริงในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2551). *ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิด ไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)*. เข้าถึงเมื่อ 5 กรกฎาคม 2553 จากเว็บไซต์ <http://www.thaifita.com/ThaiFTA/Home/FTAbByCountry/tabid/53/ctl/detail/id/25/mid/480/usemastercontainer/true/Default.aspx>
- กระทรวงต่างประเทศ. (2549). *เรื่อนำรู้เกี่ยวกับความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น = Japan-Thailand Economic Partnership Agreement*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงต่างประเทศ.
- ณัฐมา เสือสงวนศักดิ์. (2554). *ผลกระทบที่เกิดจากการยกเลิกกำแพงภาษีนำเข้าเครื่องนุ่งห่มจากประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่น (JTEPA)* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2552). *การเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ของธุรกิจไทยจากความตกลง JTEPA: รายงานศึกษาฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. (2554). *สถิติสิ่งทอไทย 2553/2554*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงอุตสาหกรรม, สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม.

- สายพิน จินตระกูลชัย. (2553). *Input-Output Model (I-O), Computable General Equilibrium Model, Quantitative Economics (EC 628): เอกสารคำสอน*. ประจำปีการศึกษา 2553
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). *ข้อมูลตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (I/O 2005)*. เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2553 จากเว็บไซต์ <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=97>
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2547). *โครงการสร้างแบบจำลองดุลยภาพทั่วไปเพื่อวัดผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการใช้มาตรการทางอุตสาหกรรม (แบบจำลอง NARAI1): รายงานฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงอุตสาหกรรม, สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม.
- อิทธิพงศ์ มหาชนเศรษฐ์. (2547). *ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันต่อการปรับตัวของเศรษฐกิจไทย: วิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์.
- Cintakulchai Saipin. (1997). *A computable general equilibrium analysis of trade liberalization in Thailand* (Unpublished doctoral dissertation). University of Queensland, Department of Economics.
- Dixon, P. B., Parmenter, B. R., Sutton, J., and D. Vincent. (1982). *ORANI: A multisectoral model of the Australian economy*. Amsterdam: North-Holland Publishing.
- Lertamphainont Sirikarn. (2004). *The economic impact of FDI productivity spillover: A computable general equilibrium analysis* (Unpublished master's thesis). Thammasat University, Faculty of Economics.
- United Nations Commodity Trade Statistics Database. (2011). *Trade statistics database for analyzing and calculating in model*. Retrieved April 1, 2011, from <http://comtrade.un.org/db/dqBasicQuery.aspx>